

sečníku zřízeného na panujícím statku žalované. Jedině vhodnou a právně přípustnou žalobou pro nárok ten byla však toliko zápůrčí žaloba, čelící k tomu, by se žalovaná budoucně svých bezprávních zásahů do žalobcova vlastnictví, totiž užívání cesty k odvážení písku ze svého písečníku, zdržela. Podle všeobecné praxe mohl by s touto žalobou býti spojen i nárok na určení, že žalované právo, které si osvojuje, nepřisluší. Žalobce podal však žalobu jen na toto určení. Naproti tomu se v žalobním návrhu nedomáhal toho, co jest vlastním předmětem žaloby zápůrčí, totiž, že žalovaná byla odsouzena zdržeti se pro příště těchto neoprávněných zásahů do jeho vlastnictví. Dle §u 228 c. ř. s. jest žaloba o zjištění vyloučena zásadně všude tam, kde lze ihned žalovati o plnění, pod nímž dlužno rozuměti též opominutí, k němuž ta která strana druhé dle zákona jest povinna, neboť nemůže míti právního zájmu na brzkém soudním zjištění určitého práva nebo právního poměru ten, kdo si toto právo nebo nároky z právního poměru může ihned pořadem práva vymáhati. Projednávaná žaloba, jsouc dle svého konečného návrhu žalobou toliko o zjištění, jest dle §u 228 c. ř. s. zřejmě nepřípustna a měla proto býti zamítnuta.

Čís. 6016.

Žalovatelnost další dlužné pojišťovací premie nastává sama sebou již tím, že uplynula smluvená platební lhůta. Ustanovení §u 29 poj. zák. (pojišťovacích podmínek) o předchozí upomínce a o poskytnutí dodatečné lhůty týkají se jen toho případu, kdyby pojišťovna z platebního průtahu pojistníka chtěla vyvoditi zamýšlený důsledek odstoupení od smlouvy.

(Rozh. ze dne 11. května 1926, Rv I 619/26.)

Žalovaný uzavřel v roce 1924 se žalující pojišťovnou na 10 let pojišťovací smlouvu proti tělesnému poškození. Žalobu o zaplacení premie dospělé dne 18. března 1925 procesní soud první stolice zamítl v podstatě proto, že dosud nenastala žalovatelnost této premie splatné, ježto žalovaný přede dnem splatnosti podle čl. X. odstavec čtvrtý pojišťovacích podmínek nebyl vyzván k zaplacení s určením jednoměsíční dodatečné lhůty. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Názoru prvního soudu nelze přisvědčiti. V zásadě jest nárok z obligačního práva žalovatelným, jakmile se pohledávka stala splatnou, aniž by bylo třeba žaloby. Výjimka z této zásady neplatí pro pojišťovací premie všeobecně ani podle zákona ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák. o pojišťovací smlouvě, ani podle ustanovení pojišťovacích podmínek, o něž tu jde. Ani zákon, ani pojišťovací podmínky, platné v projednávaném případě, nemají ustanovení, dle něhož by žalovatelnost nároku na zaplacení dospělé premie byla na tom závislou a podmíněnou tím, že pojištěnec, přede dnem nebo po dni dospělosti se současným určením dodatečné lhůty byl o placení upomenut, pokud se týče ku placení vyzván. Prvním a nejbližším následkem prodlení pojištěncova v pla-

cení premie jest její žalovatelnost. V §u 29 upravuje zákon jen další následek prodlení v zaplacení pozdější premie, vyhrazuje pojistiteli právo zrušiti pojišťovací smlouvu s okamžitou platností (výpověď bez lhůty), předpokládajíc, že pojištěnec přede dnem nebo po dni dospělosti, oznámiv mu následky prodlení placení a poskytnuv mu nejméně měsíční lhůtu písemně o placení upomene, pokud se týče písemně k placení vyzve a že při uplynutí dodatečné lhůty jest ještě pojištěnec v prodlení s placením premie. Tato povinnost pojistitele k upomínce (vyzvání k placení) a poskytnutí dodatečné lhůty jest stanovena zákonem ve prospěch pojištěnce a to jen jako předpoklad pro uplatnění práva pojistitelova k okamžitému rozvázání smlouvy pro prodlení v placení premií, nikoliv však jako předpokladu pro žalovatelnost nároku na zaplacení splatných premií. Příslušné ustanovení §u 29 poj. zák. není tedy v souvislosti se žalovatelností splatných premií a nemůže se na ně pojištěnec odvolávat, jde-li pouze o zažalování splatných premií. To platí i v projednávaném případě, ježto pojišťovací podmínky žalující pojišťovny (čl. 10 odstavec čtvrtý) shodují se úplně s ustanoveními §u 23, 28 a 29 poj. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání uplatňuje jen dovolací důvod dle § 503 čís. 4 c. ř. s. Vývody jeho nejsou způsobily vyvrátiti vystižné odůvodnění napadeného rozsudku, v němž odvolací soud ve shodě s obsahem pojišťovacích podmínek vyložil a případně ze zákona odůvodnil, že přes ustanovení § 10 odst. 4 pojist. podmínek žalovatelnost dlužné další pojišťovací premie nastává sama sebou již tím, že smluvená platební lhůta uplynula (§§ 904, 1334 obč. zák.) a že předpisy tohoto ustanovení o předchozí kvalifikované upomínce a o poskytnutí dodatečné lhůty jsou míněny a třeba zachovati jen pro ten případ, kdyby pojišťovna z platebního průtahu pojistníka vyvoditi zamýšlela důsledek odstoupení od smlouvy. Hledí-li dovolatel proti tomuto dle doslovu i zřejmého účelu cit. ustanovení jedině správnému názoru v dovolání znovu ještě obhájeti své opačné stanovisko, že upomínky a dodatné lhůty jest třeba za všech okolností, tedy i jen ku přivedení žalovatelnosti dospělé již premie bez ohledu, zda jde pojišťovně o odstoupení od smlouvy, činí tak bez úspěchu, neboť ve svých vývodech neuvádí nižádných podstatných důvodů, jež by svědčily pro správnost jeho názoru. Dovolává-li se žalovaný pro tento svůj názor jakousi obdobou čl. 356 obch. zák., jednajícího o dodatečné lhůtě, poráží se sám, neboť čl. 356 obch. zákona předpisuje poskytnutí dodatečné lhůty jako nutný předpoklad právě jen pro ten případ, když jedna strana zamýšlí od splnění smlouvy ustoupiti pro průtah obmeškale druhé strany.

Čís. 6017.

Ve směnečném řízení jest uložiti náhradu (dovolacích) útrat do 14 dnů, bylo-li tak výslovně navrženo.

(Rozh. ze dne 11. května 1926, Rv I 794/26.)